

Pöytäkirja 4/2022
25.10.2022

1/4

Suomen ILO-neuvottelukunnan kokous

Aika maanantai 24.10.2022 klo 9.00-9.40
Paikka Teams-kokous
Läsnä Heinonen Liisa, TEM, puheenjohtaja
Pekuri Hanna-Mari, STM
Huhtamäki Henna, STM
Miia Kannisto, Akava
Sahlberg Katariina, STTK
Liivala Ritva, KT
Ristelä Pekka, SAK
Anna Vitie, UM/GEN
Jämsén Katariina, TEM
Kantanen Päivi, TEM
Nieminen Elli, TEM
Matikainen Erja, TEM, sihteeri

1 Kokouksen avaus Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.05

2 Lausunto standardiaiheesta oppisopimuskoulutus, ILO:n DL 14.11.2022

Sopimusjaostokäsittelyssä päätetyn mukaisesti päivitetty, kutsun liitteenä jaettu lausuntoluonnos hyväksyttiin.

3 Hallintoneuvoston kokous 31.10.-10.11.2022

Puheenjohtaja kävi läpi kokouksessa käsiteltäviä asioita (mm. asiakirja GB.346/INS/2 (<https://www.ilo.org/gb/GBSessions/GB346/lang--en/index.htm>))

Hallintoneuvoston käsittelyssä ovat työkonferenssin tulevien istuntojen esityslistat. Vuoden 2023 työkonferenssissa 5-16.6.2023 on toisessa käsittelyssä/hyväksyttävänä suositus oppisopimuskoulutuksesta, toistuvan keskustelun aihe on sosiaalinen suojele/työntekijöiden suojele ja yleiskeskustelussa on oikeudenmukainen siirtymä (myös elinkeinopolitiikka ja teknologia). Lisäksi asialistalla on erityyppöön liittyyvien yhden sopimuksen kumoaminen ja neljän sopimuksen ja yhden pöytäkirjan sekä 18 suosituksen peruuttaminen.

Vuoden 2024 työkonferenssissa on ensimmäisessä käsittelyssä työsuojele biologisilta vaaroilta –standardi, toistuvan keskustelun aiheena on työelämän peruseriaatteiden ja -oikeuksien strategiset tavoitteet, yleiskeskustelun aihe on ihmisarvoinen työ ja hoitotalous. Asialistalla on myös yleissopimusten nro 45, 62, 63 ja 85 kumoaminen.

Vuoden 2025 työkonferenssissa on hyväksyttävänä työsuojelu biologisilta vaaroilta –standardi. Toistuva keskustelun aihe on joko sosiaalisen vuoropuhelun ja kolmikantaisuuden strategisesta tavoitteesta tai sosiaalisesta oikeudenmukaisuudesta annetun julistuksen (2008) vaikutusten arviointi.

Hallintoneuvoston kokouksessa on esillä mm. vuoden 2026 konferenssin standardiaiheena oleva työsuojelu ja kemialliset riskit. Sen käsitteilyssä on kolme vaihtoehtoa:

- normaali tapa eli kaksi käsittelyä tai
- erillinen tekninen konferenssi ja yksi käsittely tai
- tekninen komitea ja yksi käsittely.

Muita kokouksessa esillä olevia teemoja ovat henkilötietojen suojeleminen, alustatalous sekä työriitojen torjunta.

Hallintoneuvoston asialistalla on kolmen kokouksen seuranta. Ihmisarvoista työtä globaaleissa tuotantoketjussa koskeneeseen kokoukseen ei saatu osallistujaa TEM:stä, mutta raportti saatiin Ruotsista. Alustataloutta koskeneessa kokouksessa ei Elli Niemisen mukaan saavutettu yhteistä loppupäätelmää siitä, olisiko ILO:n tehtävä asiasta standardi. EU-delegaatio oli sopimuksen valmistelun kannalla, mutta työnantajaryhmä ei tukenut sitä. Merityösopimusta käsittelevän kolmikantaisen erityiskomitean kokouksessa oli Niemisen mukaan esillä mm. IMO-ILO – yhteistyön/kokousten kehittäminen ja siellä hyväksyttiin USA:n aloite väkivaltaa ja häirintää työelämässä koskevasta resoluutiosta.

Kokouksen asialistalla on Bangladeshia (yhdistymisvapaus ja työsuojelutarkastukset), Venezuelaa, Valko-Venäjää (yhdistymisvapaus) ja Guatemalaa koskevat maatapaukset. Puheenjohtajan mukaan ILO:ta ei ole saatu vielä EU-briefiä Venezuelan tapauksesta.

Kokouksessa käsitellään myös Valko-Venäjän Puutyöväen ammattiliiton valitusta EU-maita kohtaan. Ratkaistavaksi tulee kysymys siitä, hyväksytäänkö valitukset käsittelyyn (receivability). Esillä on myös Venäjän hyökkäykseen Ukrainaan liittyvän kevään resoluution seuranta sekä ILO:n Moskovan toimiston tilanne. Mm. USA, Kanada ja UK haluavat siirtää toimiston pois Moskovasta. Maat ovat olleet kriittisiä ILO:n asiaa koskevaan taustaselvitykseen. Siirron kustannusvaikutukset on selvitetty vain ensimmäiseltä vuodelta. Pääjohtaja ei halua siirtää ILO:n arvion mukaan hyvin toimivaa toimistoa. Muita sijaintivaihtoehtoja olisivat Istanbul, Tashkent, Alma-Ata tai kustannuksiltaan halvemmista maista Budapest ja Geneve. Resoluution seuraava seuranta halutaan aikaistaa jo ensi kevääälle, kun ILO oli ehdottanut, että asiaan palataan vasta syksyllä.

Esillä on myös pääjohtaja Hounghon aloite: A Global Coalition for Social Justice, joka on esillä 2023 konferenssissa pääjohtajan raportin teemana. Standard review mechanism (SRM) -työryhmän raportissa tarkastelussa olivat työtaturmavakuutus sopimukset, joista yksi, sopimus nro 12, maatalouden työtaturmakorvauksia koskeva sopimus, todettiin ajantasaiseksi ja muut, nro 17, 18 ja 42 vanhentuneiksi. Sopimukset 12, 17 ja 18 ovat Suomessa voimassa.

Ratifioimattomia sopimuksia ja suosituksia koskevan raportin teemaksi päätettäneen sosiaaliturva. Raportin pohjalta laaditaan applikaatiokomitean vuoden 2024 general survey. Vaihtoehtoisina teemoina ovat:

- työtaturma- ja ammattitautisopimukset tai

- siirtolaisten sosiaaliturvaa koskevat sopimukset tai
- yleissopimus nro 102, jota Suomi ei ole ratifioinut.

Puheenjohtaja totesi, että jos valinta osuisi sopimukseen nro 102, samassa yhteydessä voisi selvittää Suomen suhdetta sopimukseen sekä sitä, onko Suomella esteitä sopimuksen 102 ratifioinnille.

Asialistalla olevan Euroopan aluekonferenssin asiakirjaa tai ajankohtaa ei ole tiedossa. Päivi Kantanen selvitti ILO:n ohjelmaa ja budjettia, josta hallintoneuvostossa käydään nyt evästyskeskustelu, mutta josta päätetään maaliskuussa.

4 Neuvottelukunnan toimintakertomus vuodelta 2022

Kutsun liitteenä jaettu kertomusluonnos hyväksyttiin alustavasti. Mahdolliset kommentit ym. siihen toivotaan lähiaikoina.

5 Muut asiat

- a) ILO:n lausuntopyyntö: ILC 2023 kumottavat ym. merialan sopimukset ja suositukset, lausunnolla merimiesasiain neuvottelukunnassa 11.11.2022 mennessä, ILO:n DL 9.12.2022.

Puheenjohtaja totesi, että ao. sopimukset eivät enää sido Suomea, koska niiden aiheet on sisällytetty merityöyleissopimukseen (MLC), jonka Suomi on ratifioinut.

- b) Neuvottelukunnan uudelleenasettaminen, esitysten DL 11.11.2022

Puheenjohtaja totesi Mikko Nyssölän pyytäneen eroa neuvottelukunnasta 31.11.2022 lähtien. Jäsenmuutospäätöstä ei tarvita, koska toimikausi on päättymässä.

6 Tulevat ILO:n tilaisuudet ja kokoukset

<https://www.ilo.org/global/meetings-and-events/lang--en/index.htm>, esim.

Todettiin kokous 13–15.12.2022 "First Meeting of the Joint ILO–IMO Tripartite Working Group to identify and address seafarers' issues and the human element", josta selvitetään lisätietoja ja osallistumismahdollisuuksia.

7 Väkivalta ja häirintä työelämässä –yleissopimuksen ratifiointi

Hanna-Mari Pekuri kertoi ratifiointia koskevan hallituksen esityksen valmistelutilanteesta. Neuvottelukunnan kirjallisessa menettelyssä olleen päivitetyn esitysluonnoksen esittely oli suunniteltu viikolle 43. Poliittisen päätöksen mukaan esitystä ei anneta nyt. Esitys annettaneen aikaisintaan kesällä 2023.

- 8 Kokouksen päättäminen Puheenjohtaja totesi, että neuvottelukunnan lopputoimikaudella asioita hoidetaan tarvittaessa kirjallisessa menettelyssä ja päätti kokouksen klo 9.40.

Puheenjohtaja

Liisa Heinonen

Sihteeri

Erja Matikainen

JAKELU

Neuvottelukunnan jäsenet
Katariina Jämsén, TEM

TIEDOKSI

Antti Neimala, TEM
Kimmo Ruth, TEM